

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุปสรรคสำคัญในการวิจัยทางด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ คือ เป็นการศึกษาข้อมูลจากตัวบุคคล ซึ่งมีตัวแปรแทรกซ้อนมากมายทำให้ข้อมูลที่ได้รับความคลาดเคลื่อนสูงจนบางครั้งผลการวิจัยที่ได้ไม่น่าเชื่อถือถึงความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นอาจเกิดจาก

1. ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากการสุ่มตัวอย่าง ซึ่งความคลาดเคลื่อนนี้มักเกิดขึ้นเพราะผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่ออ้างอิงผลไปยังประชากรซึ่งเป็นวิธีที่นักวิจัยส่วนใหญ่นิยมทำทั้งนี้เนื่องจากประชากรในงานวิจัยมักมีขนาดใหญ่ ดังนั้นนักวิจัยส่วนใหญ่จะไม่ศึกษาหาผลสรุปโดยรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมดเพราะบางกรณีทำไม่ได้ บางกรณีก็ขาดทุนทรัพย์ กำลังคน และมีขีดจำกัดในด้านเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยเหตุขัดข้องดังกล่าวจึงทำให้นักวิจัยนิยมหาผลสรุปที่จะสรุปอ้างอิงถึงประชากรโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างอันเป็นส่วนหนึ่งของประชากร (ดิเรก ศรีสุโข, 2535) ซึ่งผู้วิจัยจะใช้ค่าสถิติที่คำนวณได้จากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างประชากรมาใช้เป็นตัวประมาณค่าพารามิเตอร์ของประชากรเพื่ออธิบายหรือแสดงลักษณะของประชากรที่ต้องการศึกษา (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2526) ความคลาดเคลื่อนประเภทนี้ควบคุมได้ง่ายถ้าผู้วิจัยมีการวางแผนการสุ่มที่ดี

2. ความคลาดเคลื่อนที่ไม่ได้เกิดจากการสุ่มตัวอย่าง เป็นความคลาดเคลื่อนที่เกิดในขั้นตอนต่างๆ นอกเหนือจากการสุ่ม เช่น เกิดจากการวางแผนในการดำเนินการวิจัยไม่ดี, เครื่องมือขาดความเที่ยงตรง, ผู้ตอบไม่ให้ข้อมูลหรือไม่ตั้งใจในการตอบ, เกิดจากกระบวนการประมวลผลที่ผิดพลาด ความคลาดเคลื่อนประเภทนี้ไม่ปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนและสามารถเกิดขึ้นได้ไม่ว่าจะศึกษาจากประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง ดังนั้นนักสถิติและนักวิจัยต้องหาทางป้องกันการเกิดความคลาดเคลื่อนประเภทนี้มากกว่าจะปล่อยให้เกิดขึ้นแล้วหาทางแก้ไขซึ่งสามารถทำได้คือ มีการวางแผนการดำเนินการวิจัยที่ดี สร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพ ตรวจสอบเครื่องมือก่อนนำไปใช้ มีความรอบคอบในการประมวลผล ซึ่งความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้นจากปัญหาดังกล่าวสามารถควบคุมได้ แต่ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากผู้ตอบไม่ให้ข้อมูลหรือไม่ตั้งใจในการตอบเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยควบคุมได้ยาก ซึ่งปัญหาดังกล่าวมักเกิดขึ้นเสมอเมื่อมีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามโดยเฉพาะแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์

งานวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์เกือบร้อยละ 80 นิยมใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล (อุทุมพร จามรมาน, 2530) และงานวิจัยด้านการศึกษาระดับปริญญาเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Hartman, Fuqua and Jenkins, 1985/1986) ซึ่งการใช้แบบสอบถามทาง

ไปรษณียังคงเป็นวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยเชิงสำรวจที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวาง (Green and Stager, 1986) ทั้งนี้เนื่องจาก ยังไม่มีเทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลวิธีอื่นที่ดีกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับจุดเด่นหรือข้อดีของการใช้แบบสอบถามที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก การใช้แบบสอบถามนั้นเป็นการประหยัดทั้งเวลา แรงงาน และค่าใช้จ่าย ทั้งยังสามารถใช้กับคนเป็นจำนวนมากๆได้เป็นอย่างดี และ ประการที่สอง การใช้แบบสอบถามเป็นการลดการเผชิญหน้า และลดอคติ การวิเคราะห์ข้อมูลทำได้ง่าย เพราะรูปแบบการตอบอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน (Moore, 1983 อ้างถึงใน สุทธิ พนิท ประชา, 2535) แต่การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีนี้ข้อมูลที่ได้รับเพื่อนำไปวิเคราะห์มักมีความคลาดเคลื่อนสูง คือ ประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามักส่งแบบสอบถามกลับคืนมาในอัตราที่ค่อนข้างต่ำ ประมาณร้อยละ 40-60 ในกลุ่มที่ไม่สนใจในเรื่องนั้นๆ และไม่เกินร้อยละ 80 ในกลุ่มที่ให้ความสนใจ หรือ อยู่ในช่วงร้อยละ 70-80 เท่านั้น (สุทธิรา ภัทราวุฒวรรณ์, 2530; เชิงชาย เหมพัฒน์, 2534; สมศรี วงศ์สวัสดิ์กุล, 2534) ซึ่งสอดคล้องกับผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณเกี่ยวกับอัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ของ Heberlein and Baumgartner (1978) ที่พบว่า อัตราการตอบกลับครั้งแรกเมื่อยังไม่มีติดตามโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 48 และหลังการติดตามตั้งแต่ 1-3 รอบ อัตราการตอบกลับเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเฉลี่ยร้อยละ 60 และจากการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณของ Yu and Cooper (1983) พบว่า อัตราการตอบกลับครั้งแรกของแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 48 กล่าวได้ว่า การตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยเฉลี่ยยังไม่ดีนัก การได้รับแบบสอบถามกลับคืนต่ำกว่าร้อยละ 50 อาจถือได้ว่าเป็นเรื่องธรรมดา (Kerlinger, 1986) แต่การขาดหายไปของข้อมูลบางส่วนเนื่องจากสมาชิกบางหน่วยไม่ตอบกลับแบบสอบถามทำให้ขนาดของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจริงน้อยกว่าที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ซึ่งการได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามที่กำหนดไว้มีผลกระทบต่องานวิจัยมากโดยเฉพาะเมื่องานวิจัยนั้นๆ ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเพื่ออ้างอิงผลไปยังประชากร เพราะความคลาดเคลื่อนอันเกิดจากการที่ผู้ตอบไม่ตอบกลับแบบสอบถามมีความเป็นไปได้มากที่จะทำให้ตัวประมาณค่าเกิดความลำเอียงและจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในการประมาณค่าต่ำ จากปัญหาดังกล่าว ทำให้นักวิจัยหลายท่านพยายามหาเทคนิควิธีเพื่อเพิ่มอัตราการตอบกลับ ปรีดา เบ็ญการ (2539) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรที่มีผลต่อการเพิ่มอัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ที่มีการศึกษาไว้ในประเทศไทย จำนวน 24 เรื่อง พบว่า ตัวแปรที่มีผลอย่างแน่นอนต่อการเพิ่มอัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ คือ การแจ้งให้ทราบล่วงหน้า การเตือน การติดตาม การให้สิ่งจูงใจ การเจาะจงตัวผู้ตอบ การจัดหน้า การตอบโดยการกาเครื่องหมาย และการลงนามในจดหมาย

นอกจากจะมีความคลาดเคลื่อนอันเกิดจากการได้รับแบบสอบถามกลับมากในอัตราที่ต่ำแล้วก็ยังมี ความคลาดเคลื่อนอันเกิดจากปัญหาอื่น คือ ข้อมูลหรือคำตอบที่ได้รับกลับคืนมานั้นไม่สามารถที่จะแน่ใจได้ว่าผู้ตอบตั้งใจตอบมาอย่างจริงจังหรือตอบมาแบบเดาสุ่มโดยไม่ได้อ่านข้อคำถามหรือคิดอะไรเลย

(Sax, 1979) ทั้งนี้เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบขอ ร้องให้กลุ่มตัวอย่างให้ความจริงข้อมูลจะเชื่อถือได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับความซื่อสัตย์และความจริงใจในการ ตอบของผู้ตอบ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2538) ถ้าผู้ตอบตอบโดยไม่ตั้งใจไม่ได้ระมัดระวังหรือไม่ได้อ่าน ข้อคำถามข้อมูลที่ได้รับจะบิดเบือนความจริงผลการวิจัยที่ได้ก็ไม่เกิดประโยชน์ใดเลย ซึ่งความคลาด เคลื่อนของข้อมูลที่เกิดขึ้นผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมได้และความคลาดเคลื่อนนี้ก็มีผลอย่างมากต่อผลการ วิจัยทั้งงานวิจัยนั้นๆศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างแล้วก็มีผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของตัวประมาณค่า ซึ่งความคลาดเคลื่อนนี้ไม่สามารถทำให้ลดลงได้โดยการเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างในทางกลับกันการ เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างอาจทำให้ความคลาดเคลื่อนเพิ่มขึ้นได้ (สุชาติ กิระนันท์, 2538) ดังนั้น การ ตรวจสอบข้อมูลที่รวบรวมมาได้ก่อนการวิเคราะห์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากเพราะการวิเคราะห์ข้อมูลที่เชื่อถือ ไม่ได้มันจะไม่ได้อะไรเลยกลับเป็นอันตราย (อุทุมพร จามรมาน, 2533) เนื่องจากค่าสถิติที่คำนวณได้ ที่ เรียกว่าตัวประมาณค่าเกิดความลำเอียงและมีประสิทธิภาพต่ำ ถ้านำไปสรุปอ้างอิงไปยังกลุ่มประชากรก็ จะเกิดความผิดพลาด และจะทำให้เกิดผลเสียอย่างมากถ้ามีผู้นำผลการวิจัยไปใช้

อย่างไรก็ตามจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาถึงงานวิจัยจำนวนมากผู้วิจัยไม่สนใจที่จะตรวจสอบ ในเรื่องความจริงใจในการตอบของผู้ตอบมากนัก โดยมักจะให้ข้อตกลงเบื้องต้นว่า "ผู้ตอบตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจ" ซึ่งมีนักวิจัยและนักวิชาการหลายคนไม่เห็นด้วยกับข้อตกลงนี้เพราะเห็นว่าในทาง ปฏิบัติมิได้เป็นเช่นนั้น ยังมีผู้ตอบจำนวนมากที่ไม่ตั้งใจตอบแบบสอบถามทำให้ข้อมูลบิดเบือนไปจาก ความจริงจึงพยายามหาเทคนิควิธีการต่างๆในการตรวจสอบความจริงใจในการตอบเพื่อสกัดข้อมูลที่ไม่มี คุณภาพออกก่อนการวิเคราะห์เพื่อให้ความคลาดเคลื่อนที่เกิดจากปัญหาดังกล่าวหมดไปโดยมีผู้รู้บาง ท่านได้กล่าวถึงวิธีการตรวจสอบคุณภาพของคำตอบจากแบบสอบถามหรือแบบสำรวจต่างๆ โดยตัวแปร ภูมิหลังสามารถตรวจสอบได้กับข้อมูลที่มีการเก็บรวบรวมไว้แล้ว ส่วนตัวแปรที่เป็นความคิดเห็นโดยทั่วไปนิยมใช้ข้อกระหนงจำนวนหนึ่งแทรกปะปนไว้ระหว่างชุดของข้อกระหนงทั้งหมดของแบบสอบถามนั้นๆ ชุดข้อกระหนงเหล่านี้ถือว่าเป็นสเกลการตรวจสอบความจริงใจของผู้ตอบ อาจเป็นสเกลที่วัดการแก้งัดตอบ (Faking) ความพึงปรารถนาของสังคม (Social Desirability) เซทคำตอบ (Responses set) ความคงที่ ของผู้ตอบ (Self Consistency) ซึ่งขึ้นอยู่กับความเชื่อของผู้สร้างแบบสอบถามหรือแบบสำรวจนั้นๆ (Popham, 1981) อนันต์ บัวบาน (2525) ได้ศึกษาวิธีวัดความจริงใจในการตอบ โดยศึกษาสเกลความ คงที่ของผู้ตอบ 3 วิธี ในการหาความจริงใจ จากงานวิจัยพบว่า สเกลที่สร้างขึ้นโดยข้อความที่สื่อความ หมายคล้ายคลึงกันมีความเหมาะสมและน่าจะมีประสิทธิภาพดีที่สุดในการที่จะตรวจสอบผู้ตอบว่าตอบ อย่างจริงใจหรือตอบแบบสุ่มโดยไม่ได้อ่านข้อคำถาม เพราะถ้าผู้ตอบทำการตอบแบบสุ่มความน่าจะเป็น ของโอกาสที่จะตอบได้ตรงกันในข้อคำถามที่ซ้ำกันหรือสื่อความหมายคล้ายกันมีน้อยมาก ผลจากงาน วิจัยเรื่องนี้ทำให้ผู้วิจัยหลายคนใช้มโนทัศน์เรื่อง Consistency เป็นตัววัดความจริงใจในการตอบแบบ สอบถามโดยกระทำภายใต้การนิยามว่า "ความจริงใจในการตอบกลับแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์

หมายถึง ความคงที่ในการตอบข้อคำถามคู่ขนาน" (สุธีรา ภักขายุทธวรรณ, 2531; จรินทร์ กองศรี, 2535; สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ คณะ, 2536; กอบแก้ว ภูติชนารักษ์, 2531; วงเดือน อิมเงิน, 2537 ; วีระบุษ ขาตะกาญจน์, 2538) แต่อย่างไรก็ตามแม้การตรวจสอบความจริงใจโดยใช้ข้อทรงคู่ขนานจะเป็นที่นิยมใช้แต่ก็มีจุดอ่อน คือ วิธีการตรวจสอบนี้ทำได้ง่ายและสามารถศึกษาหรือเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามอาจจะพยายามทำข้อคำถามคู่ขนานไม่ตรงกัน ส่วนข้ออื่นๆไม่ให้ความสนใจหรือไม่ตั้งใจทำได้โดยเฉพาะผู้ที่ได้รับแบบสอบถามอยู่เป็นประจำ ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้นักการศึกษาพยายามที่จะหาวิธีการตรวจสอบความจริงใจในการตอบแบบสอบถามให้มีประสิทธิภาพขึ้น ซึ่ง Green (1996) ได้ศึกษาพบว่าราล์ชโมเดล ซึ่ง จอร์จ ราล์ช (George Rasch) ได้พัฒนาขึ้นในระหว่างปี 1951 ถึงปี 1957 สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลในงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการวิเคราะห์ด้วยราล์ชโมเดลจะให้สารสนเทศว่าผู้ตอบแต่ละคนตอบมาตรงวัดได้เหมาะสมกับโมเดลหรือไม่ ถ้าตอบไม่เหมาะสมกับโมเดลก็แสดงว่าผู้ตอบอาจไม่อ่านคำถาม แก่หลังตอบ โทก หรือตอบแบบเดาสุ่มไม่ตั้งใจในการตอบหากนำผลการตอบมาประมวลวิเคราะห์ด้วยอาจทำให้การสรุปผลการวิจัยมีความคลาดเคลื่อนสูงซึ่งการตรวจสอบความจริงใจในการตอบด้วยราล์ชโมเดลมีข้อดี คือ ผู้ตอบไม่สามารถตรวจสอบหรือแก่งัดตอบให้ตนเองมีความจริงใจในการตอบได้ ดังนั้นวิธีการตรวจสอบความจริงใจโดยใช้ราล์ชโมเดลจึงช่วยลดจุดอ่อนที่เกิดจากการตรวจสอบด้วยข้อคำถามคู่ขนานได้ อย่างไรก็ตาม สุทธิภา บุญยงค์ (2540) ได้ทำการศึกษาพบว่าการใช้ข้อทรงคู่ขนานและการใช้ราล์ชโมเดลสามารถตรวจสอบความจริงใจในการตอบของผู้ตอบได้ไม่แตกต่างกัน

จากที่กล่าวมาแล้ว สิ่งที่นักวิจัยต้องตระหนัก คือ ความคุมไม่ให้เกิดการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความคลาดเคลื่อนหรือมีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุดเพื่อให้ผลการวิจัยมีความถูกต้องและสรุปถึงคุณลักษณะของประชากรได้เที่ยงตรงที่สุดแต่ในการปฏิบัติจริงแม้ผู้วิจัยจะวางแผนดำเนินการวิจัยไว้อย่างดีและมีการสุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร แต่ข้อมูลที่ได้รับมักจะไม่ได้ครบตามกลุ่มตัวอย่างที่วางแผนไว้เพราะหน่วยตัวอย่างบางหน่วยไม่ตอบแบบสอบถาม หรือต้องตัดข้อมูลของบางหน่วยตัวอย่างทิ้งไปอันเนื่องมาจากผู้ตอบไม่มีความจริงใจในการตอบข้อมูลที่ไม่มีคุณภาพจึงไม่สมควรที่จะนำมาประมวลวิเคราะห์ทำให้ขนาดตัวอย่างที่จะนำมาวิเคราะห์ลดน้อยลง จึงเป็นปัญหาที่น่าสนใจว่าข้อมูลที่ได้นั้นสามารถนำไปวิเคราะห์และสรุปผลอ้างอิงไปยังประชากรเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือมีความน่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด

จากปัญหาต่างๆที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าถ้าข้อมูลที่ได้รับผู้ตอบตอบด้วยความจริงใจหรือตอบตามความเป็นจริงแล้วควรมีอัตราการตอบกลับอย่างน้อยเท่าไรที่จะทำให้ตัวประมาณค่าไม่ลำเอียง โดยจะทำการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มประชากรที่มีทั้งผู้ตอบที่จริงใจและไม่จริงใจ เพื่อดูผลกระทบของความคลาดเคลื่อนอันเกิดจากผู้ตอบไม่จริงใจในการตอบแบบสอบถาม โดยตัวแปรภูมิหลังตรวจสอบความจริงใจในการตอบจากข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้วส่วนตัวแปรความคิดเห็น

จะใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีสามโมเดลจากโปรแกรม BIGSTEPS ในการตรวจสอบความจริงใจในการตอบของผู้ตอบ ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่า ในการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลให้นักวิจัยที่ใช้แบบสอบถามทางไปรษณีย์ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณายอมรับอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ผู้ตอบตอบด้วยความจริงใจที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมมาได้ เพื่อนำไปวิเคราะห์และสรุปผลอ้างอิงไปยังประชากร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบอัตราการตอบกลับขั้นต่ำของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ซึ่งผู้ตอบตอบด้วยความจริงใจและไม่จริงใจที่ทำให้ตัวประมาณค่าที่เป็นค่าเฉลี่ยและค่าสัดส่วนไม่ลำเอียง

สมมติฐานการวิจัย

อัตราการตอบกลับขั้นต่ำของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ซึ่งผู้ตอบตอบด้วยความจริงใจที่ทำให้ตัวประมาณค่าไม่ลำเอียง จะน้อยกว่าอัตราการตอบกลับขั้นต่ำของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ซึ่งผู้ตอบตอบด้วยความจริงใจและไม่จริงใจที่ทำให้ตัวประมาณค่าไม่ลำเอียง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้เป็น ครู-อาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ที่กำลังปฏิบัติราชการในปีการศึกษา 2541 จำนวน 1,305 คน ในการศึกษานี้จะแบ่งประชากรเป็น 2 กลุ่ม คือ

- ประชากรกลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่ไม่มีการตรวจสอบความจริงใจในการตอบหรือไม่มีการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ แสดงว่า ข้อมูลของประชากรกลุ่มนี้มีทั้งข้อมูลที่มีคุณภาพและไม่มีความดี ซึ่งจะได้ข้อมูลที่จะนำไปศึกษาใน 9 ตัวแปร คือ อายุ, ประสบการณ์สอน, ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน, ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ครูได้รับจากการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน, ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน, ความเห็น

เกี่ยวกับการนำวิธีการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนมาใช้ประเมินผลการเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา, ความเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ใช้และการพัฒนาการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนต่อไปในอนาคต, ความสนใจที่จะใช้วิธีการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน มีจำนวนเท่ากัน คือ 1,305 ฉบับ

- ประชากรกลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่มีการตรวจสอบความจริงใจในการตอบหรือมีการตรวจสอบคุณภาพของข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ แสดงว่า ข้อมูลของประชากรกลุ่มนี้มีเฉพาะข้อมูลที่มีคุณภาพ และเนื่องจากมีการตรวจสอบความจริงใจในการตอบหรือคุณภาพข้อมูลในแต่ละตัวแปรแยกกันจึงทำให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปศึกษาใน 9 ตัวแปรไม่เท่ากัน โดย ตัวแปรอายุ มีจำนวน 1,214 ฉบับ, ประสพการณ์สอน มีจำนวน 1,139 ฉบับ, ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน มีจำนวน 1,002 ฉบับ, ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่นักเรียนได้รับจากการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน มีจำนวน 1,009 ฉบับ, ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ครูได้รับจากการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน มีจำนวน 1,023 ฉบับ, ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน มีจำนวน 1,007 ฉบับ, ความเห็นเกี่ยวกับการนำวิธีการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนมาใช้ประเมินผลการเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา มีจำนวน 1,179 ฉบับ, ความเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมให้ใช้และการพัฒนาการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนต่อไปในอนาคต มีจำนวน 1,179 ฉบับ, ความสนใจที่จะใช้วิธีการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน มีจำนวน 1,179 ฉบับ

2. ตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ - อัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ซึ่งตอบด้วยความจริงใจ โดยกำหนดอัตราการตอบกลับตั้งแต่ร้อยละ 50,55,60....100

- อัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ซึ่งตอบด้วยความจริงใจและไม่จริงใจ โดยกำหนดอัตราการตอบกลับตั้งแต่ร้อยละ 50,55,60....100

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความลำเอียงของตัวประมาณค่าในการประมาณค่าพารามิเตอร์ตามอัตราการตอบกลับที่กำหนด (ลำเอียง, ไม่ลำเอียง)

3. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวแปรภูมิหลังและตัวแปรความคิดเห็น โดยค่าพารามิเตอร์ที่ศึกษามี 2 ลักษณะ คือ เป็นค่าเฉลี่ยและค่าสัดส่วนประชากร

4. การวิจัยครั้งนี้จะทดลองซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดเท่ากัน ซึ่งสุ่มจากประชากรกลุ่มเดียวกัน จำนวน 10 ครั้ง

5. ประชากรที่นำมาใช้ศึกษา ทั้ง 2 กลุ่มมีขนาดไม่เท่ากัน และประชากรในกลุ่มที่มีเฉพาะผู้ที่ตอบด้วยความจริงใจหรือกลุ่มที่มีเฉพาะข้อมูลที่มีคุณภาพ ในแต่ละตัวแปรก็มีขนาดไม่เท่ากัน ทั้งนี้เนื่องจาก มีการตรวจสอบความจริงใจในการตอบเพื่อคัดเลือกเฉพาะข้อมูลที่มีคุณภาพของแต่ละตัวแปรแยกกัน ทำให้ข้อมูลที่มีคุณภาพอันเกิดจากผู้ตอบมีความจริงใจในการตอบมีขนาดไม่เท่ากัน ถ้าเลือกเฉพาะผู้ที่ตอบด้วยความจริงใจครบทุกตัวแปรจะทำให้ขนาดของประชากรในบางตัวแปรลดลงและเป็นการสูญเสียข้อมูลไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้ข้อมูลตามจำนวนแบบสอบถามที่ข้อมูลมีคุณภาพในตัวแปรนั้นๆ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ในช่วงระยะเวลา 50 วัน
2. อัตราการตอบกลับที่ศึกษามี 11 อัตรา คือ อัตราการตอบกลับร้อยละ 50,55,60 ... โดยเพิ่มขึ้นเป็นช่วงห่างกันร้อยละ 5 จนถึงอัตราการตอบกลับร้อยละ 100 ซึ่งเป็นอัตราการตอบกลับที่สมบูรณ์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

พารามิเตอร์ หมายถึง ค่าหรือลักษณะที่รวบรวมหรือคำนวณได้จากข้อมูลทั้งหมดของประชากรเป้าหมาย สำหรับการวิจัยครั้งนี้พารามิเตอร์ที่ศึกษา คือ ค่าเฉลี่ยประชากร (μ) และ ค่าสัดส่วนประชากร (P) โดยค่าเฉลี่ยคำนวณจากอายุ, ประสบการณ์สอน, คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน, คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่นักเรียนได้รับจากการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน, คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ครูได้รับจากการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน, คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน และค่าสัดส่วนคำนวณจากจำนวนครูที่เห็นด้วยกับการนำวิธีการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนมาใช้ประเมินผลการเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา, จำนวนครูที่เห็นว่าการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนสมควรมีการส่งเสริมให้ใช้และพัฒนาต่อไปในอนาคต, จำนวนครูที่สนใจจะใช้วิธีการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน

ตัวประมาณค่า หมายถึง พังก์ชันของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาเพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์ สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ตัวประมาณค่าที่ศึกษาคือ ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (\bar{x}) และสัดส่วนของ

กลุ่มตัวอย่าง (\hat{p}) โดยค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากอายุ, ประสบการณ์สอน, คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน, คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่นักเรียนได้รับจากการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน, คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลที่ครูได้รับจากการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน, คะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน และค่าสัดส่วนคำนวณจากจำนวนครูที่เห็นด้วยกับการนำวิธีการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนมาใช้ประเมินผลการเรียนของนักเรียนในระดับประถมศึกษา, จำนวนครูที่เห็นว่าการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนสมควรมีการส่งเสริมให้ใช้และพัฒนาต่อไปในอนาคต, จำนวนครูที่สนใจจะใช้วิธีการประเมินผลการเรียนโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียน ตามกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามกลับคืนในอัตราการตอบกลับต่างๆ

ความลำเอียงของตัวประมาณค่า หมายถึง ความแตกต่างระหว่างค่าที่คาดหวังของตัวประมาณค่า ($\hat{\theta}$) กับค่าพารามิเตอร์ (θ) ซึ่งแสดงในรูปของสมการได้ดังนี้

$$\text{Bias}(\hat{\theta}) = E(\hat{\theta}) - \theta$$

ดังนั้น ในกรณีที่ \bar{x} เป็นตัวประมาณค่าของ μ : $\text{Bias}(\bar{x}) = E(\bar{x}) - \mu$

ในกรณีที่ \hat{p} เป็นตัวประมาณค่าของ P : $\text{Bias}(\hat{p}) = E(\hat{p}) - P$

สำหรับการวิจัยครั้งนี้เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจว่าตัวประมาณค่ามีความลำเอียงหรือไม่พิจารณาจากค่าประมาณในช่วงของความเชื่อมั่น 95% คอลัมค่าพารามิเตอร์ สรุปได้ว่า ตัวประมาณค่านั้นไม่มีความลำเอียง แต่ถ้าวัดค่าประมาณดังกล่าวไม่คอลัมค่าพารามิเตอร์. สรุปว่า ตัวประมาณค่ามีความลำเอียง

ความจริงใจในการตอบแบบสอบถาม หมายถึง ผู้ที่ตอบแบบสอบถามในตัวแปรภูมิหลัง คือ ตัวแปรอายุ ประสบการณ์สอน ได้ตรงกับข้อมูลที่มีการเก็บรวบรวมไว้แล้ว ส่วนตัวแปรความคิดเห็นตรวจสอบจากผู้ตอบแบบสอบถามได้เหมาะสมกับโมเดลที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยวิธีโมเดลจากโปรแกรม BIGSTEPS โดยพิจารณาจากค่า MNSQ OUTFIT ของผู้ตอบมีค่าไม่เกิน 1.20 และค่า ZSTD ของ INFIT และ OUTFIT มีค่าไม่เกิน |2| และถ้า MNSQ OUTFIT มีค่าต่ำมากๆโดยประมาณไม่เกิน 1.00 จะยอมให้ค่าสถิติ INFIT และ OUTFIT มีค่าต่ำกว่า -2 ได้ (Linacre and Wright, 1994)

อัตราการตอบกลับที่ทำให้ตัวประมาณค่าไม่ลำเอียง หมายถึง อัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ที่ได้ศึกษาจากกลุ่มที่ผู้ตอบทุกคนมีความจริงใจในการตอบ(ข้อมูลมีคุณภาพ)และกลุ่มที่

ผู้ตอบมีทั้งจริงใจและไม่จริงใจในการตอบ(ข้อมูลมีคุณภาพและไม่มีคุณภาพ) ที่ตัวประมาณค่าของตัวแปรทุกตัวจากทุกกลุ่มตัวอย่าง ภายใต้ความเชื่อมั่น 95 % ไม่มีความลำเอียงในการประมาณค่า สำหรับการวิจัยนี้ทดลองซ้ำกับกลุ่มตัวอย่าง 10 กลุ่ม ดังนั้นอัตราการตอบกลับแบบสอบถามที่ทำให้ตัวประมาณค่าไม่ลำเอียง จึงพิจารณาจากอัตราการตอบกลับที่ตัวประมาณค่าตัวแปรทุกตัวใน 10 กลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความลำเอียงในการประมาณค่าพารามิเตอร์

การสร้างสถานการณ์จำลองโดยศึกษาจากข้อมูลจริง หมายถึง การศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรคือ ครูประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ นำข้อมูลที่ได้รับมาเป็นประชากรกลุ่มที่ 1 และนำข้อมูลมาตรวจสอบความจริงใจในการตอบ คัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีคุณภาพมาเป็นประชากรกลุ่มที่ 2 นำประชากรทั้ง 2 กลุ่มที่ได้มาทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง และคำนวณหาอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ตั้งแต่อัตราการตอบกลับร้อยละ 50,55,60...100 แล้วนำมาหาค่าประมาณไปประมาณค่าพารามิเตอร์เพื่อหาอัตราการตอบกลับขั้นต่ำของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ที่ทำให้ตัวประมาณค่าพารามิเตอร์ไม่ลำเอียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อความรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับนักวิจัยในการพิจารณายอมรับอัตราการตอบกลับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ที่นักวิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลมาได้รวมทั้งการพิจารณายอมรับงานวิจัยที่ใช้แบบสอบถามทางไปรษณีย์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ทำให้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดจากผู้ตอบไม่ตอบแบบสอบถาม หรือ ไม่มีความจริงใจในการตอบ เมื่อผู้วิจัยตัดสินใจใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะได้หาวิธีป้องกันหรือตรวจสอบข้อมูลที่ได้รับก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัยแล้วอ้างอิงไปสู่ประชากรและระมัดระวังในการสรุปผลโดยเฉพาะเมื่อพบว่ามีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามหรือมีแบบสอบถามที่ผู้ตอบไม่มีความจริงใจในการตอบเป็นจำนวนมาก